

Βασικοί Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χριστογιάννη Παναγιώτα

Περιεχόμενα

Εκπαιδευτικό σενάριο «Βασικοί θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης»	3
1. Ταυτότητα	3
2. Σύνομη περιγραφή (περίληψη)	3
3. Στόχοι - σκεπτικό	3
4. Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης	4
Θεωρητικό πλαίσιο	4
Υλικό και εφαρμογές ΤΠΕ	5
Προαπαιτούμενες γνώσεις	5
Μεθοδολογία διδασκαλίας	5
Ενέργειες εκπαιδευτικού	7
Ενέργειες μαθητών	8
5. Φύλλο εργασίας	8
6. Άλλες εκδοχές	9
7. Κριτική	9

Εκπαιδευτικό σενάριο «Βασικοί θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

1. Ταυτότητα

Το εκπαιδευτικό σενάριο, διάρκειας 2 διδακτικών ωρών, αφορά στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Γ΄ Γυμνασίου και στο Κεφάλαιο 13.2 (Βασικοί θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

2. Σύντομη περιγραφή (περίληψη)

Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το θέμα και το στόχο της διδακτικής ενότητας. Οι μαθητές δημιουργούν μία χρονογραμμή με τους βασικούς σταθμούς της ιστορίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να διερευνηθεί η πρότερη γνώση τους για το θέμα. Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες, οι οποίες καλούνται να μελετήσουν τους βασικούς θεσμούς της ΕΕ και με την τεχνική της Συνεργατικής Συναρμολόγησης (Jigsaw) να εντοπίσουν τις αρμοδιότητες των οργάνων της ΕΕ και να δημιουργήσουν μία συνεργατική παρουσίαση. Στο τέλος οι εκπρόσωποι των ομάδων θα παρουσιάσουν στην ολομέλεια τα όργανα της ΕΕ και τις βασικές του αρμοδιότητες.

3. Στόχοι - σκεπτικό

Με την ολοκλήρωση του σεναρίου αναμένεται οι μαθητές να είναι σε θέση:

Σε επίπεδο γνώσεων:

1) Να διακρίνουν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και να απαριθμούν τις αρμοδιότητές τους.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

1) Να δημιουργήσουν μία χρονογραμμή

2) Να συντάξουν μία συνεργατική παρουσίαση.

Σε επίπεδο στάσεων:

1) Να συνεργάζονται και να σέβονται τον συνομιλητή τους.

4. Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης

Θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο βασίζεται: α) στις δομιστικές προσεγγίσεις της μάθησης και πιο συγκεκριμένα στη μεταβίβαση της ευθύνης για μάθηση από τον εκπαιδευτικό στον μαθητή και β) στην Καθοδηγούμενη Ανακάλυψη. Αξιοποιείται η διδακτική τεχνική της Συνεργατικής Συναρμολόγησης (Jigsaw). Οι μαθητές βρίσκονται σε πλήρη αλληλεξάρτηση για την ολοκλήρωση του έργου. Το θέμα διαιρείται σε υποθέματα και κάθε μαθητής διερευνά ένα από αυτά, δηλαδή ένα μόνο μέρος του υλικού προς μάθηση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι μαθητές να γίνονται ειδήμονες (experts) μιας υποενότητας και κατόπιν να τη διδάσκουν στα άλλα μέλη της ομάδας τους προκειμένου να ολοκληρωθεί το μαθησιακό έργο.

Αξιοποιούνται εργαλεία Web 2.0, τα οποία διαθέτουν πολλά πλεονεκτήματα αναφορικά με την αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τα πρακτικά πλεονεκτήματα είναι η πληθώρα των εργαλείων του ιστού, άρα και πληθώρα επιλογών για τον εκπαιδευτικό, σε συνδυασμό με τις χαμηλές απαιτήσεις σε τεχνογνωσία και την ευκολία στη χρήση τους. Τα παιδαγωγικά πλεονεκτήματα προκύπτουν από το γεγονός ότι προσφέρονται για ομαδοσυνεργατικές διεργασίες μάθησης. Αυτό σημαίνει ότι ενισχύεται η αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητών αλλά

και μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού, η ενεργητική συμμετοχή και η ομαδικότητα. Ακόμη, η παραγωγή υλικού από τους ίδιους τους μαθητές συνεπάγεται την ανάπτυξη δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου, όπως είναι η ανάλυση, η σύνθεση και η αξιολόγηση.

Υλικό και εφαρμογές ΤΠΕ

Για την εφαρμογή του εκπαιδευτικού σεναρίου αξιοποιούνται τα ψηφιακά εργαλεία δημιουργίας χρονογραμμής (www.timetoast.com) και συνεργατικής παρουσίασης (docs.google.com/presentation)

Προαπαιτούμενες γνώσεις

Οι μαθητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής έχουν διδαχθεί την ίδρυση και εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τα όργανα του Ελληνικού κράτους και τη λειτουργία τους και είναι εξοικειωμένοι με τα εργαλεία Web 2, τα οποία έχουν ήδη χρησιμοποιήσει αρκετές φορές.

Μεθοδολογία διδασκαλίας

Αφόρμηση: Η φάση αυτή στοχεύει στη διερεύνηση της πρότερης γνώσης των μαθητών (Ενότητα 13.1) και συγκεκριμένα αφορά στους βασικούς σταθμούς ως τη δημιουργία της Ε.Ε. Οι μαθητές, σε ομάδες των τριών, καλούνται να δημιουργήσουν μία χρονογραμμή με τους βασικούς σταθμούς της Ε.Ε. (15')

Υλοποίηση: Η φάση αυτή (διάρκειας 30' την πρώτη διδακτική ώρα και 30' τη δεύτερη διδακτική ώρα) περιλαμβάνει τη δημιουργία από τους μαθητές μίας συνεργατικής παρουσίασης.

A. Συλλογή πληροφοριών. Οι μαθητές χωρίζονται σε 5 ομάδες των 5 ατόμων (Jigsaw Groups, JG). Η εκπαιδευτικός τους μοιράζει το Φύλλο εργασίας το οποίο περιέχει σαφείς οδηγίες για τον τρόπο που θα εργαστούν και για τη συνεργατική παρουσίαση που πρέπει να ετοιμάσουν. Πιο συγκεκριμένα, κάθε μαθητής από κάθε ομάδα αναλαμβάνει τη μελέτη ενός διαφορετικού θεσμού της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο). Δίνεται στους μαθητές χρόνος να μελετήσουν. Η εκπαιδευτικός τους προτρέπει να σημειώνουν λέξεις κλειδιά και να κρατάνε σύντομες σημειώσεις. Οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες στο σχολικό τους εγχειρίδιο και στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_el) (15')

B. Σύσκεψη ομάδας ειδικών. Οι μαθητές που έχουν αναλάβει το ίδιο θεσμικό όργανο «δουλεύουν» σε ομάδες ειδικών (Experts Groups, EG) εμβαθύνοντας στο θέμα τους, ανταλλάσσοντας ιδέες και προετοιμάζοντας τον τρόπο που θα παρουσιάσουν τις γνώσεις που αποκόμισαν στις αρχικές τους ομάδες (Jigsaw Groups). Έτσι οι επί μέρους ειδικοί στο κάθε θέμα συναντώνται, συζητούν, αναλύουν, εξετάζουν, συμφωνούν και καταλήγουν στην πιο ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος που έχουν αναλάβει. Δίνεται χρόνος στις ομάδες ειδικών να συζητήσουν τα βασικά σημεία, να βελτιώσουν και να συμπληρώσουν τυχόν ατέλειες. Κάθε ομάδα ειδικών ετοιμάζει 2-3 διαφάνειες για τη συνεργατική παρουσίαση. (30')

Γ. Επεξεργασία του Προβλήματος από τις ομάδες Jigsaw. Κάθε μαθητής παρουσιάζει στην ομάδα του την εργασία του. Κάθε μέλος της ομάδας παρουσιάζει τις γνώσεις που απέκτησε, απαντά στις ερωτήσεις των άλλων μελών και όλοι μαζί προσπαθούν να κατανοήσουν καλύτερα το θέμα. (15')

Δ. Παρουσίαση στην ολομέλεια. Ένας μαθητής από κάθε ομάδα ειδικών παρουσιάζει στην ολομέλεια την εργασία. (15')

Ε. Αξιολόγηση. Η αξιολόγηση ακολουθεί κάποιες από τις αρχές του πλαισίου CIAO. Η εκπαιδευτικός θα αξιολογήσει τις δύο πρώτες διαστάσεις που προτείνει το πλαίσιο αυτό δηλαδή το περιεχόμενο και τις αλληλεπιδράσεις. Αυτό θα γίνει μέσω παρατήρησης των ομάδων από την ίδια και καταγραφής των παρατηρήσεών του σε ημερολόγιο. Ενδεικτικά αναφέρονται μερικοί από τους παράγοντες που θα ληφθούν υπόψη: οργάνωση, επικοινωνία και λειτουργία της ομάδας, προσωπική συμμετοχή, αξιοποίηση του διαθέσιμου χρόνου, εντοπισμός και χρήση επαρκούς και κατάλληλου υλικού με βάση τις δοθείσες οδηγίες, αποτύπωση των απαραίτητων στοιχείων, αποτύπωση επιπλέον βασικών στοιχείων, παρουσίαση και μορφή της εργασίας.

Ενέργειες εκπαιδευτικού

Η εκπαιδευτικός σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού σεναρίου συντονίζει, συμβουλεύει, υποστηρίζει και βοηθά τους μαθητές. Επιδίωξή της είναι να ενεργοποιηθούν όλοι. Δίνει σαφείς οδηγίες και παρατηρεί τις ομάδες που εργάζονται χωρίς να παρεμβαίνει, δίνοντας έτσι το περιθώριο στους μαθητές να αυτενεργήσουν.

Ενέργειες μαθητών

Οι μαθητές εμπλέκονται ενεργητικά και συνεργατικά και ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού σεναρίου. Η προτεινόμενη τεχνική προάγει την αίσθηση της θετικής αλληλεξάρτησης, καθώς κάθε μέλος της ομάδας εξαρτάται από τα άλλα μέλη. Κανένας δεν μπορεί να επιτύχει πλήρως τον στόχο εάν δεν εργαστούν συλλογικά. Ενισχύεται η συζήτηση και ενθαρρύνεται η συμμετοχή όλων στη διαδικασία της μάθησης. Τέλος, το γεγονός ότι κάθε μαθητής θα μετατραπεί σε δάσκαλο, προωθεί την ατομική ευθύνη.

5. Φύλλο εργασίας

Ενότητα 13 – Ευρωπαϊκή Ένωση

Κοινό φύλλο εργασίας για όλες τις ομάδες

Ένα άτομο από κάθε ομάδα των 5 ατόμων αναλαμβάνει να αναζητήσει πληροφορίες για ένα από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο).

Στη συνέχεια θα χωριστείτε σε ομάδες ειδικών, ανάλογα με το θεσμικό όργανο που αναλάβατε να μελετήσετε.

Κάθε ομάδα ειδικών καλείται να προετοιμάσει 2-3 διαφάνειες για τη συνεργατική παρουσίαση, σχετικά με τις βασικές αρμοδιότητες του θεσμικού οργάνου που ανέλαβε να διερευνήσει.

Οι ομάδες των ειδικών επιλέγουν ένα άτομο για να παρουσιάσει στην ολομέλεια τις διαφάνειες που προετοίμασαν.

6. Άλλες εκδοχές

Οι μαθητές θα μπορούσαν εναλλακτικά να δημιουργήσουν έναν εννοιολογικό χάρτη.

7. Κριτική

Χρειάζεται αυστηρή τήρηση των χρονικών ορίων της κάθε φάσης του παρόντος εκπαιδευτικού σεναρίου πράγμα που σημαίνει ότι μπορεί να εφαρμοστεί σε τάξεις όπου οι μαθητές έχουν προηγούμενη εμπειρία από ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες.